بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު

ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-A/518
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:
    * ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
    * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
    * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް:
    * ނަން: އަބްދުﷲ އިސްމާޢީލް
    * އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A253936
    * ދާއިމީ އެޑްރެސް: ފިނިފަރު / ސ. ހިތަދޫ
    * މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ފިނިފަރު / ސ. ހިތަދޫ
- ހުށަހެޅި ތާރީޚު: 17 ސަފަރު 1441 / 16 އޮކްޓޫބަރު 2019
    * ނިމުނު ތާރީޚު: 03 ރަޖަބު 1441 / 27 ފެބްރުއަރީ 2020
- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު އަމުރު ނަންބަރު: 145-J/MA/2019/2026
- ނިންމި ކޯޓު: ޖުވެނައިލް ކޯޓު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު
- ނިމުނު ތާރީޚު: 30-09-2019
- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒު

(ރިޔާސަތު)

• ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2026 ކޯޓު އަމުރު، ޖުވެނައިލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ [illegible] އަދި ޤާނޫނީ [illegible] [illegible] ބުނެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް [illegible] [illegible] މައްސަލައެކެވެ. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތަކީ ސ. ހިތަދޫ / [illegible] އަބްދުﷲ އިބްރާހީމް އެވެ.

• ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

-01 ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2026 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލައިލުމުން، އެ އަމުރަކީ ސ. ހިތަދޫ / [illegible] އަބްދުﷲ އިބްރާހީމްގެ [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖެއިން [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނެރެފައިވާ ކޯޓު އަމުރެކެވެ.

-02 ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2026 ކޯޓު އަމުރު އެކޯޓުން [illegible] ސަބަބު ނުވަތަ ޤާނޫނީ ހަމައެއް ބަޔާން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 03 (ތިނެއް) ނުކުތާއެއް [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވެއެވެ.

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2026 ކޯޓު އަމުރަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި، އެޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، އެޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފަށް ނެރެފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2026 ކޯޓު އަމުރަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 63 ވަނަ މާއްދާއަށް ޚިލާފަށްކަނޑައަޅާފައިވާ ނުލައި ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރަކަށްވާތީ ބާތިލް ކުރަންވީ ނުކުތާއެވެ.

- ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި "ޤާޟީ މަޖިލީހުގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް އެއްވެސް ދެން މަޖިލީހުގެ ކޯޓުތަކުން ބަދަލުގެނެވޭނީ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލާ ޚިލާފަށް އަމުރަކަށްވާތީ ބާތިލް ކުރަންވީ ނުކުތާއެވެ.

03. މި މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ސަރކިއުލަރގެ މަޖިލިސްގައި ދެ ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2026 އަމުރާއި މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ލިޔުން ސަބްޕޯއަތަށް ބަލާއިރުވާ މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބަލާއިރު، އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވިއްޖެއެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަ ކަމަކީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2026 އަމުރަށް ބަލާއިރު އެއަމުރަކީ، ސ. ހިތަދޫ / ވިނިފަރު އަބްދުﷲ އިބްރާހީމް ޖުލައި 2019 ވަނަ 30 ދުވަހުގެ 04:55 ހާއިރު އަބްދުﷲ އިބްރާހީމާއި އިތުރުބަޔަކާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖެއަށް މަސްތުވާތަކެތި އެތެރެކުރުމުގެ ވިޔަފާރި ކުރި ކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ މައްސަލައިގައި ގުޅިގެން މީނާގެ މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް މައްސަލައިގައި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބުނެފައިވާ ޖިނާއީ ތަޙުޤީޤު ކުރުމުގެ ތަރުތީބުގައި ހިފެހެއްޓުން ކުރުމާއި، މީނާ ދަޢުވާކުރެވިދާނެ މީނާގެ ޒަރޫރީ ސަބަބުތަކެއް ނުވަތަ ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށް ފެންނާތީ މީނާގެ ސަބަބުތައް ބަލައިކުރުމަށްޓަކައި މީނާގެ މައްސަލަ ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގެ ސަބަބު ހިފެހެއްޓުން ކަސްޓަޑީއާއި ޖަލުގައި ބަންދުގައި ބަހައްޓާގެ އަމުރަށް އެއީ 145-J/MF/2019/2139 "ބަންދުމުދަތު ގުޅޭ ނިންމުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމު" އިން އެކަމަށް

ހުށަހަޅުމުން، ޢަބްދުﷲ އިބްރާހީމް ސަރަޙައްދީކައުންސިލަށް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އަމުރުކުރުން ކުރިމަތިކުރުމުން ކޯޓުން ނުކުރެވޭ އަމުރެއްކަން އެއަމުރަށް ބެލުމުން އެނގެން އޮންނަކަމަށްވާތީވެ.

(ހ) ދެވަނަ ކަމަކީ، ކުރެވޭ ތަހުޤީޤުގައި ބަންދުކުރާ ފަރާތެއްގެ ކުރިމަތިލެވޭ ހާލަތުގެ ޝަރުޠުތައް ޖިނާއީ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ނެރުމަށް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާއިރު، ޤާނޫނުގައި ބަޔާންވެފައިވާ ގޮތަށް ބަލާން ކަންވާނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާން ކުރާ ގޮތުގެ އެއްގޮތަށްކަމާއި، ކުރެވޭ ތަހުޤީޤުގައި ހައްޤުތަކުގެ ފުރުޞަތު ބަންދުގައިވެސް ގޮތެއް ނިންމުމަކީ ޝަރީޢަތުގެ ކުރިމަތީގައި ހުށަހަޅުއްވާ މިންވަރުގެ ބަންދުގައި 4 ގޮތަކަށް ނިންމިދާނެކަން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބެލުމުން އެނގެކަމާއި، ބައްޓަންކުރެވިފައި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ 4 ގޮތަކީ؛

1- އޭނާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ނެރެދިނުން

2- އެއްވެސް ޝަރުޠެއް ނެތި ދޫކޮށްލުން

3- އޭނާ ކަފާލަތުގެ މަތިން ދޫކޮށްލުން

4- އޭނާ ޝަރުޠުތަކާއިއެކު ބަންދުން ދޫކޮށްލުން ކަން؛

މިއީ ކަމާއި، ކުރެވޭ ތަހުޤީޤުގައި ހައްޤުތަކުގެ ފުރުޞަތުވެސް ދޭތެރޭ ބަންދުކުރުން ގޮތެއް ނިންމުމުގައިވެސް، އާންމުކޮށް ނިސްބަތްވާ ކަމެއް ކުރިމަތިވެ ޝަރީޢަތުގެ ހިނގަމުން ދާ ހާލަތުގައި، އޭނާ ބަންދުން ދޫކޮށްލުމުގެ ގޮތް ލާޒިމުކުރާ މަސައްކަތުގެ ހާލަތު ފާހަގަކޮށް ނުވަތަ ހުރިހާ ބުނެދީ ޙަޤީޤަތް ދޫކޮށްލުމަށް މަސްއޫލު ކުރެވޭ ކަމެއް ކުރިމަތިކުރާނަމަ، ނުވަތަ ޝާހިދުން ހުށަހަޅާ ނުވަތަ ފިލައިގަތުން ކަމެއް، ނުވަތަ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާތެރިވާ ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށް ބެލެވޭ އެކަން ފަހަރެއް ބަލައިގަތުމުގެ ދެކޮޅަށް ހުރިހާ ހަމަތަކެއް ބަހައްޓާނަމަ، އޭނާގެ މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވާ ކަމުގެ މައްސަލައިގެ ސަބަބު ނިންމިދާނެ އޭނާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ފާހަގަކުރާ މައްސަލަ ޤާނޫނީގޮތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާކަން ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން އެނގެން އޮންނަކަމަށްވާތީވެ.

(ށ) ތިންވަނަ ކަމަކީ، މި މައްސަލާގައި ދިވެހިރާއްޖޭ ހުރި ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ޢަބްދުﷲ އިބްރާހީމްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވުނު ދެ ކުށް ހުރި ޝާހިދުން ހުށަހެޅިފައިވާކަން އެނގެން ނެތްކަމާއި، ދިފާޢުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވުނު ކުށަކީ ޖިނާއީ ޙައްދު ކުށްކަމަށް ކަނޑައެޅިފައި އޮތް ކުށެއްކަމާއި، އަދި ޝަރުޢީ ކުށްތަކުގައި ތުހުމަތުކުރެވުނު ޝަރުޢީ ޙައްދު ކުރުމުގެ ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް، ޢަބްދުﷲ އިބްރާހީމް ކުރުމުގެ ބަޔާންތަކާ ދޭތެރޭގެ ސާބިތުކަން ނުކުރެވޭ ނުކުތާ ތަކުރާރުވެފައިވާތީ މިމައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރުންނަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

(ނ) ހަތަރުވަނަ ކަމަކީ، ޝާހިދު އިޤްރާރުގެ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވުމުގެ ސާބިތުކުރުމުގެ މިންވަރަށް ފާހަގަކުރެވޭ ވަރަށް ބާރުގަދަ ބައެއް ނުކުތާތަކާއި ހުށަހެޅުނު ޝާހިދުން ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ އިޤްރާރު ސާބިތުވުމަށް ފާހަގަކުރެވޭ ކަންތައްތަކާއި، ދިފާޢުގައި ސާބިތުވުމުގެ ތުހުމަތުތަކުގެ ޝަރީޢަތުގެ މައްޗަށް ކުރެވިފައިވާ ބައެއް ކަންކަމުގެ ސާބިތުކުރުމުގެ ނިޔަލަށް ފާހަގަކުރެވޭ ބައެއް ކަމަކާ ބެހޭ މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނާއި އަސާސީގެ އިންސާފު ލިބިގަތުމުގެ ޙައްޤާ ޚިލާފަށް ކަމުގައި ވާތީ ފާހަގަކުރެވޭ މިކަންތައްތައް ބަލާއިރު، ޝަރީޢަތް ކުރިއަށް ގޮސްފައިވާ ގޮތުގެ ސަބަބުން ތުހުމަތު ސާބިތުވާކަމަށް ނުބެލެވޭތީ ކަމުގައި ނިންމަން ޖެހޭކަމާއި ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ވީމާ، އިސްތިއުނާފު ސަމާޢުކުރުމުން އެފަރާތުން ހުށަހެޅި މިމައްސަލައިގައި ދިރާސާކުރި ފަނޑިޔާރުން ދެކޭތީ، ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2026 ކޯޓު އަމުރަން ބަދަލު ގެނައުމަށް ނިންމީމެވެ. އެހެންކަމުން ޖުވެނައިލް ކޯޓުން ... ޙުކުމް / ފިޔަވަޅު ޢަބްދުﷲ އިބްރާހީމްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށުގެ މައްސަލައިގައި ޖުވެނައިލް ކޯޓުން ހުކުމް ކުރުމަށް ސާބިތުވާކަމުގެ އެއް މައްސަލައިގައި އިޝާރާތްކުރުމުން، ޢަބްދުﷲ އިބްރާހީމްގެ ބަންދުގައި ގެނެސް ނިންމައިފައިވާ ޙުކުމް ސާބިތުނުވާތީ، މައްސަލަ ބަލައި ކަނޑައެޅި ޙުކުމް، މައްސަލަ ބަލައިދެއް ފަނޑިޔާރުންގެ ޢަބްދުﷲ އިބްރާހީމްގެ ބަންދުގައި ގެއްލި ނިންމުމަކީ ޤާނޫނާ ޚިލާފު ޙުކުމެއް ހުށަހެޅިގެން ނިމިފައިވާ ކަމަށް ބެލުމަށް ނިންމީމެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަންކަން އެގޮތަށް ހުރުމުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/MA/2019/2026 ކޯޓު އަމުރުން ސ. ހިތަދޫ / ފިނިފަދު އަބްދުﷲ އިބްރާހީމް ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް ނިންމި ނިންމުން ބާތިލްކޮށް އަބްދުﷲ އިބްރާހީމް ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، މި ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކުރެވިފައިވާ ކަންކަމުގެ އަލީގައި އަބްދުﷲ އިބްރާހީމްގެ ބަންދާމެދު އަލުން ގޮތެއް ނިންމަވަން ޖެހޭނެކަމަށް، މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ [illegible] [illegible] ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.